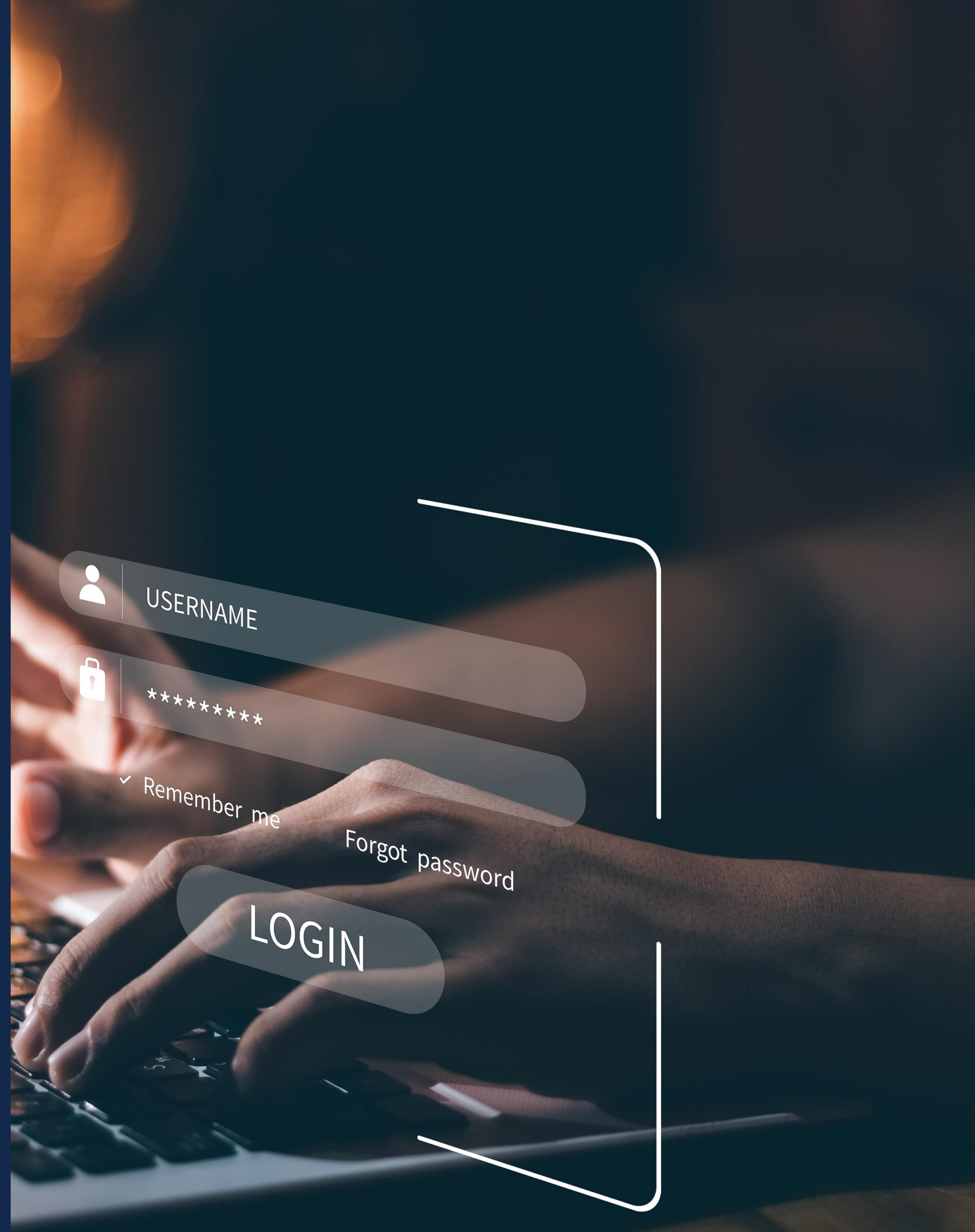

BANKACILIK SEKTÖRÜNDE KİŞİSEL
VERİLERİN İŞLENMESİNE YÖN VERECEK
«BANKACILIK SEKTÖRÜ İYİ
UYGULAMALAR REHBERİ»
ÖNE ÇIKAN KONULAR

Rehber Neleri Düzenliyor?

- Veri Sorumlusu -Veri İşleyen Sıfatı Kapsamında Değerlendirmeler
- Kişisel Veri İşleme Şartları ile Açık Rıza Alınması Kapsamında Değerlendirmeler
- Özel Nitelikli Kişisel Veriler Bakımından Değerlendirmeler
- Kişisel Verilerin Yurtiçi Aktarımı Bakımından Değerlendirmeler
- Kişisel Verilerin Yurtdışı Aktarımı Bakımından Değerlendirmeler
- KVKK Genel İlkeler Kapsamında Değerlendirmeler
- Veri Sorumlusunun Yükümlülükleri (Aydınlatma Yükümlülüğü) Kapsamında Değerlendirmeler

Sonuç

Rehber Neleri Düzenliyor?

Bankalar geçmişten bu yana bankacılık faaliyetleri kapsamında çeşitli kanallar üzerinden yoğun bir biçimde kişisel veri işliyor. Bu kişisel veriler çoğu zaman belirli amaçlarla ve hukuka uygun bir biçimde işleniyor. Ancak bankaların 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (“KVKK”) ve ilgili mevzuat kapsamında birtakım ihtiyaçları doğdu ve Kurum tarafından bankaların yönlendirilmesi ve iyi uygulama örneklerinin ortaya konması amacıyla “Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Bankacılık Sektörü İyi Uygulamalar Rehberi” (“Rehber”) Temmuz 2022 tarihinde yayınlandı.

İlgili Rehber’e [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

1 Veri Sorumlusu -Veri İşleyen Sıfatı Kapsamında Değerlendirmeler

KVKK kapsamında “veri sorumlusu” kişisel verilerin neden ve nasıl işlendiğine karar veren gerçek ya da tüzel kişidir. Bankalar, gerçekleştirdikleri kişisel veri işleme faaliyeti kapsamında veri sorumlusu veya veri işleyen olabilirler. Bununla birlikte, bankaların, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu’nun (“**Bankacılık Kanunu**”) 4. Maddesi kapsamında gerçekleştireceği faaliyetler kapsamında *veri sorumlusu* sayılacakları gözden kaçırılmamalıdır.

a. Veri Sorumlusu- Veri İşleyen Arasında Yapılacak Olan Veri İşleme Sözleşmesi

Bankacılık ekosisteminde veri sorumlusu ile veri işleyen arasında akdedilecek sözleşmelerin de KVKK’ya uygun bir şekilde düzenlenmesi gerekiyor. Bu kapsamda, bankaların; destek hizmetleri, iştirakleri ve bağlı ortaklıkları ile açık bankacılık ve bankanın acente sıfatıyla hareket ettiği sözleşmelerde, sözleşmenin taraflarının veri işleyen ya da veri sorumlusu olarak hareket edip etmediklerinin dikkate alınması gerekiyor. Sözleşmelerin bu ayırım göz önünde bulundurularak kurgulanması gerekiyor

b. Destek Hizmeti Kuruluşları

Rehber’e göre, bankaya yardımcı nitelikte hizmet veren kargo, kurye firması gibi destek hizmetleri kuruluşları KVKK kapsamında “veri işleyen” kuruluşlar arasında sayılıyor. Destek hizmetleri kuruluşları, bankalardan aktarılan kişisel verileri kendi menfaatleri için kullanacak olmaları durumunda ise veri işleme faaliyeti bakımından tıpkı bir veri sorumlusu gibi sorumlu tutuluyor.

c. İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar

Bankaların BDDK'nın faaliyet genişlemesi iznine istinaden bağlı ortaklıklarına hizmet vermesi durumunda, söz konusu hizmetler yönünden verilen her hizmetin özelinde değerlendirme yapılmalı ve tarafların veri sorumlusu- veri işleyen sıfatları belirlenmelidir.

d. Açık Bankacılık

Rehber uyarınca açık bankacılık kullanan bankalarda bankanın veri sorumluluğu üzerinde duruluyor. Bankaların Bilgi Sistemleri ve Elektronik Bankacılık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik uyarınca açık bankacılık, *“müşteriler ya da müşteriler adına hareket eden API, web servis, dosya transfer protokolü gibi yöntemlerle bankanın sunduğu finansal servislere uzaktan erişerek bankacılık işlemlerini gerçekleştirebildikleri veya gerçekleştirilmesi için bankaya talimat verebildikleri elektronik dağıtım kanalı”* olarak tanımlanıyor. Açık bankacılık kapsamında kişisel veriler ilgili kişiye bankacılık hizmetlerinin sunulması amacıyla banka tarafından, bankacılık ürün ve hizmetlerinden faydalandırılması amacıyla üçüncü taraf sağlayıcı tarafından işlenebiliyor. Banka tarafından belirli kategorilerdeki kişisel verilerin üçüncü taraf sağlayıcıya aktarımı ve bununla eş zamanlı olarak üçüncü taraf sağlayıcının bu verileri kendi sistemine kaydetmesi aracılığıyla işlenebiliyor.

e. Acente

Bankaların acente sıfatıyla hareket ettiği durumlarda ise bankalar sigorta acenteliği ve bireysel emeklilik aracılık hizmetlerini gerçekleştirmeye yetkilidir. Bankalar, acente olarak sigorta şirketlerinin nam ve hesabına sigorta sözleşmelerine aracılık edilen durumlarda, sözleşme imzalanmasından önce sözleşme hazırlık çalışmalarını yürüten ve sözleşmenin uygulanması ile tazminat ödenmesine yardımcı olan kişi sıfatını taşıdığından yalnızca *veri işleyen* sıfatına sahip olabiliyor.

Bankalar veri işleyen sıfatına ek olarak kişisel veri güvenliğini sağlamak adına teknik ve idari tedbirleri uygulamakla da yükümlü tutuluyor. Acente sıfatıyla hareket ettiği durumlarda veri işleyen bankalar aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi ve açık rızanın alınması kapsamında yalnızca veri sorumlusu sigorta şirketi tarafından görevlendirildiği takdirde bu faaliyetleri gerçekleştirebiliyor.

2 Kişisel Veri İşleme Şartları ile Açık Rıza Alınması Kapsamında Değerlendirmeler

İlgili Rehber içerisinde, kişisel veri işleme şartları ve hukuka uygunluk halleri sayılan bu şartların en az birinin sağlanamadığı durumlarda açık rıza alınması gerektiğine ilişkin değerlendirmeler yer alıyor. Bu açıklamaya ek olarak bankacılık faaliyetlerinin kapsamı ve sınırlarının mevzuat düzenlemeleri ile kesin bir şekilde belirlenmiş olduğu ve birçok kişisel veri işleme faaliyetinin zaten kişisel veri işleme şartları kapsamında gerçekleştirileceği ele alınıyor.

Rehber, bankalar tarafından açık rıza alınması kapsamında iyi uygulama örneklerini de sunuyor. Bankacılık ekosisteminde açık rıza; şube, ATM, internet/mobil bankacılık, çağrı merkezi, SMS, elektronik posta gibi kanallar aracılığıyla fiziksel veya elektronik yollarla elde edilebiliyor. Yine Rehber’de, açık rızanın yazılı olma koşulunun olmadığı ve açık rıza alındığının ispatının veri sorumlusu bankaya ait olduğu göz önüne alındığında, ispatın sağlanması açısından kalıcı veri saklayıcısı olarak kabul edilen elverişli araç ve yöntemlerin kullanılabilmesine işaret ediliyor.

Rehber ayrıca kişisel verilerin işleme şartlarından olan “kanunlarda açıkça öngörülmesi” ve “hukuki yükümlülüğün yerine getirilmesi” şartlarını bir arada ele alıyor. Bu iki kişisel veri işleme şartından birinin mevcut olduğu durumda kişisel veri işleme faaliyeti için açık rıza alınması gerekmiyor. Bankaların kredi başvurusundan sonra risklilik değerlendirmesinde bulunması, bankacılık sektörüne özgü bazı denetimlerde bilgi paylaşımında bulunulması, çek yasaklılığı sorgusu, kimlik tespiti vb. hususlar kanunlarda açıkça öngörülen örnekler olarak belirtiliyor. Rehber kanunlarda açıkça öngörülen haller kapsamında Bankacılık Kanunu’nu, Sır Niteliğindeki Bilgilerin Paylaşılması Hakkında Yönetmelik’i kanunlarda açıkça öngörülme ve hukuki yükümlülük şartlarına örnek gösteriyor.

Rehber’de Kurul, Bankacılık Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde “Risk Grubu” içerisinde yer alan kişilerin kişisel verilerinin, ancak bankacılık faaliyetleri kapsamında, kendi bankası bünyesinde kullanılmak ve Risk Merkezine aktarılmak amacıyla işlenmesinin bankaların hukuki yükümlülüklerinin yerine getirilmesi kapsamında olduğunu belirtiyor. Kredi kullandırılan gerçek ve tüzel kişiler ile bu kişiler ile aynı risk grubunda olan diğer kişiler hakkında risk analizi ve değerlendirmesi ile takibinin yapılabilmesi için gerekli bilgi ve belgelerin temin edilmesi, temin edilen bilgi ve belgelerin teyit edilebilmesi için gerekli her türlü girişimde bulunulması, bu süreç için gerekli sistemsel düzenlemelerin yapılması ve işletilmesi için kişisel verilerin işlenmesinin ilgili kişinin açık rızası alınmaksızın gerçekleştirilebileceği düzenliyor.

Kanunlarda açıkça öngörülme ve hukuki yükümlülüğün yerine getirilmesi kapsamında Rehber’de açıklanan iyi uygulama örneklerinde söz konusu kişisel veri işleme Şartlarına dayanıldığı takdirde, haddinden fazla kişisel veri paylaşılmaması gerektiği belirtiliyor. Paylaşılan bilgi ve belgelerin talep edilen verilerle sınırlı tutulması gerektiği, bilgi ve belgeler sınırlanamıyorsa belgede yer alan diğer verilerin maskelenmesi/silinmesi/anonim hale getirilmesi gerektiği tavsiye ediliyor.

Rehber’de, KVKK’da öngörülen bir diğer kişisel veri işleme Őartı olan sözleşme taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesi de ele alınıyor. Bankaların, müşterileri olan veya olmayan ilgili kişilere yönelik sunduğu bazı hizmetler için (SMS ile kredi talebi gibi talebin alınması, değerlendirilmesi ve cevaplanması süreçleri) kişisel veri işleyebileceği belirtiliyor. Bir sözleşme kurulması söz konusu olduğunda ise KVKK kapsamındaki istisnalar içerisinde yer alması sebebiyle ilgili kişiden açık rıza alınması gerekmiyor.

KVKK'da sayılan ve bankaları yakında ilgilendiren kişisel veri işleme şartlarından bir diğeri de "meşru menfaat" olarak gösteriliyor. İlgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için zorunlu olması durumunda ilgili kişinin açık rızası alınmaksızın kişisel verilerin işlenebileceği düzenleniyor. Meşru menfaatin tespiti için "ölçülülük ilkesi" çerçevesinde veri sorumlusu olarak veri işlenmesi sonucunda ulaşılmak istenen amaç ve amacın gerçekleşmesinde meşru menfaatin olduğu (amaç), ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermeyeceği (orantılılık), bu amacın gerçekleştirilebilmesi için kişisel veri işlenmesinin zorunlu/gerekli olması (gereklilik) unsurlarının varlığı aranmaktadır. Bu üçlü denge testinin geçilmesini takiben bankalar meşru menfaat kapsamında görünür bir şekilde aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmek ve başka bir amaçla kullanmamak kaydıyla açık rıza almaksızın veri işleyebilecekler.

Rehber'de meşru menfaat kapsamında aşağıdaki amaçlarla veri işlenmesi örnek olarak gösteriliyor;

Bankalar, yukarıda sayılan kişisel veri işleme şartlarına ek olarak, “bir hakkın tesisi veya korunması için zorunlu olması” şartına dayanarak da kişisel veri işleyebiliyor. Nitekim, banka tarafından resmi bilgi paylaşım platformlarından (Risk Merkezi, vb.) veya BTK lisanslı kuruluşlar üzerinden yapılan ve TCKN bazlı sorgular ile rehberlik hizmeti veren kuruluşlardan temin edilen telefon numaraları, bankaların alacaklarının tahsili için idari ve yasal takip aşamasında kullanılabilir. Bu durum, ilgili kişiler açısından da kişinin gecikmeye düşen borçlarını ödeyerek takibe düşmemesine hizmet ediyor. Bankaların temin edilen bu bilgileri kullanarak ilgili kişiye ulaştığı sırada kimlik doğrulama mekanizmalarını işletmesi ve müşteriye ait bilgilerin üçüncü kişilerce ele geçirilmesini engellemesi tavsiye ediliyor.

3 Özel Nitelikli Kişisel Veriler Bakımından Değerlendirmeler

Bankalarca özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesine ilişkin olarak mevzuata atıf yapılarak özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesi sırasında genel ilkelere uyum sağlanmasına azami hassasiyet gösterilmesi gerektiği vurgulanıyor. Bankacılık faaliyetleri kapsamında yoğun olarak işlenen özel nitelikli kişisel verilere ilişkin olarak ise daha detaylı açıklamalara yer veriliyor.

a. Kimlik Belgesi Suretleri

Bankacılık sektöründe özel nitelikli kişisel veriler içeren belgelerin başında bu verileri içeren kimlik belgesi sureti geliyor. Kimlik belgesi suretleri kanuni bir yükümlülük olan kimlik tespiti sürecinde kullanılıyor, özellikle eski tip nüfus cüzdanları içerisinde kan grubu ve din haneleri yer alıyor. Nüfus cüzdanları gibi eski tip ehliyetlerde de kan grubu bilgisi ile cihaz ve protez verilerine ulaşıldığından bahsediliyor, veri sorumlusu bankalara kimlik sureti örneği alınırken açık rıza temin edilemiyorsa yukarıda sayılan verileri içeren kısımların maskelenmesi tavsiye ediliyor.

Ayrıca, kimlik belgesi suretlerinin alındığı vekâletnameler ve imza sirküleri için de aynı hassasiyetin gösterilmesi gerektiği belirtiliyor.

b. Sağlık Raporları

Rehber’de özel nitelikli kişisel veri içeren belgelerin bir diğeri ise sağlık raporları olarak ele alınıyor. Sağlık verileri ancak kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla kullanılabilir. Sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından ilgili kişinin açık rızası bulunmaksızın işleniyor. Bankalar yukarıda sayılan şartları karşılayamadığından süreci ancak ilgili kişiden açık rıza alarak yürütebilecekler.

Rehber’de sunulan önerilerde, bankalar tarafından sağlık verilerinin işlendiği durumlarda gerekli ise süreçlerin revize edilmesi gerektiğinden bahsediliyor; bu kapsamda, ilgili kişinin açık rıza beyanının alınıp alınmadığının kontrolünün sağlanması ve ilgili kişilerin açık rızasının bulunmadığı hallerde sağlık verilerinin işlenmemesi gerektiği belirtiliyor.

c. Adli Sicil Kayıtları ve Ceza Mahkumiyeti ve Güvenlik Tedbirleri

Rehber’de bankaları yakından ilgilendiren bir diğeri özel nitelikli kişisel veri ise ceza mahkumiyeti ve güvenlik tedbirleri olarak gösteriliyor. Bankalar kanunlarda açıkça öngörülen bir husus bulunmadığı takdirde bu veriyi ancak ve ancak ilgili kişinin açık rızasını alarak işleyebilecekler. Rehber içerisinde belirtilen iyi uygulama önerilerine göre; çalışan adaylarından adli sicil bilgileri istendiği takdirde, söz konusu durum kanunlarda açıkça öngörülmediğinden bu bilgilerin toplanmaması tercih edilebilir. Kesinlikle toplanması gerekiyor ise bu bilgiler açık rıza alınarak toplanmalıdır. Çek yasaklılığı bakımından ise, bu husus kanunlarda açıkça öngörüldüğünden müşterinin adli sicil kaydı açık rıza alınmaksızın işlenebilecek.

d. Çalışanların Sağlık Verileri

Rehber’de, çalışanların sağlık verileri, özel nitelikli kişisel veri işlenen bir başka süreç olarak ele alınıyor. İşyeri hekimi bulunan bankalarda kişisel verilerin işlenmesinde KVKK’da yer alan özel nitelikli kişisel veri işleme şartları bulunduğundan açık rıza alınmasına gerek bulunmuyor. Bununla birlikte, işyeri hekimi bulunmayan kurumlarda sağlık verilerinin işlenmesinde açık rıza veri işleme şartına dayanılması gerekiyor.

Rehber’de sunulan iyi uygulama önerilerine göre; çalışanlara ilişkin sağlık verilerinin mümkün olduğunca işyeri hekimi tarafından işlenmesi ve söz konusu verilerin işyeri hekimi tarafından banka içinde paylaşılmasına engel olacak süreçler kurgulanması gerektiğinden bahsediliyor. Banka içerisinde işyeri hekimi dışında bazı departmanların çalışanların sağlık verilerine ulaşması gerekiyorsa bu verilere ilişkin erişim yetkilendirmesi/kısıtlanması uygulanması ve banka içerisinde yalnızca belirli kişi ve departmanlar tarafından hukuki sebebi ortaya konulmak suretiyle kişisel verilere erişilmesi sağlanması gerekiyor.

Mevcut durumda, çalışanların sağlık verilerinin işlenmesinin gerekmesi sebebiyle bankaların her halükârda çalışanlardan açık rıza alması gerektiği de vurgulanıyor.

e. Sigorta Acentesi Sıfatıyla Alınan Sağlık Verileri

Bankaların acente (veri işleyen) sıfatıyla işlediği sağlık verileri bakımından söz konusu özel nitelikli kişisel verilerin veri güvenliğini sağlamak için gerekli teknik ve idari tedbirleri uygulamakla yükümlü olduğu açıklanıyor.

f. Kimlik Doğrulamada Kullanılan Biyometrik Veriler

Bankacılık faaliyetleri kapsamında kullanılan bir diğer özel nitelikli kişisel veri ise biyometrik veriler olarak belirtiliyor. Bankalar ilgili mevzuat uyarınca, uzaktan kimlik tespiti sürecinde kişinin yüzü ile kimlik belgesi üzerinde yer alan fotoğrafın biyometrik karşılaştırmasını ancak ilgili kişinin açık rızasını almak kaydıyla yapabiliyor. Bu kapsam dışında kalan hallerde ise kanunlarda açıkça öngörülen bir husus bulunmadığı takdirde biyometrik veriler ancak ilgili kişinin açık rızasıyla ve KVKK'nın genel ilkeleri uyarınca böyle bir işlemin amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olup olmadığının değerlendirilmesi yapılarak işlenmelidir. Rehber biyometrik veri işlenmesi ile ulaşılmak istenen amaca biyometrik veri işlenmeden de ulaşılabiliyorsa alternatif yollar aranması gerektiğini belirtiyor.

4 Kişisel Verilerin Yurtiçi Aktarımı Bakımından Değerlendirmeler

Kişisel verilerin aktarılması bankalar açısından büyük bir önem taşıyor. Bu konuda yol gösterici olan Rehber’de, verilerin hukuka uygun bir şekilde aktarılabilmesi için KVKK’da belirtilen maddelerde yer alan şartların yerine getirilmiş olması gerektiği vurgulanıyor ve kişisel verilerin aktarılması yurt içi ve yurt dışı aktarım olarak iki başlık altında ele alınıyor.

Yurtiçi Aktarım

Rehberde, kişisel verilerin yurt içinde aktarılmasına ilişkin olarak KVKK’da yer alan usul ve esasların geçerli olmasının yanı sıra KVKK’da yer alan “kişisel verilerin yurt içinde aktarılmasına ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümlerin saklı olduğu” düzenlemesine yer veriliyor.

Bu kapsamda, bankalar tarafından müşteri sırrı niteliğindeki kişisel verilerin paylaşım ve aktarılması bakımından “Bankacılık Kanunu” ile “Sır Niteliğindeki Bilgilerin Paylaşılması Hakkında Yönetmelik”in dikkate alınması gerekiyor.

Kanun koyucu, kişisel verilerin aktarılmasına ilişkin ana kuralı KVKK’da belirlemekle birlikte, diğer kanunlarda konuya ilişkin olarak yer alan düzenlemelerin saklı olduğunu da düzenlediğinden, Bankacılık Kanunu ve diğer kanunlarda yer verilen düzenlemeler çerçevesinde ilgili kişilerin açık rızasına gerek olmaksızın kişisel veri aktarılacaktır.

Bankalardan Bilgi Talep Etmeye Yetkili Mercilere Gerçekleştirilen Kişisel Veri Aktarımları

Bankaların, mahkemeler, savcılıklar, T.C. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Sayıştay, Sermaye Piyasası Kurulu, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, Gelir İdaresi Başkanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, Mali Suçları Araştırma Kurumu, İcra ve İflas Müdürlükleri ve bunlarla sınırlı olmamak üzere kanunlar kapsamında bankalardan bilgi ve belge talep etmeye yetkili mercilere kişisel veri aktarımı yapabileceği belirtiliyor. Bu aktarımlar, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından gelen bilgi talebi sonucundan gerçekleştirilecek olanlar olarak ifade ediliyor.

Şüpheli İşlem Bildirim Zorunluluğu Kapsamında Gerçekleştirilen Kişisel Veri Aktarımları

Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun kapsamında yükümlüler nezdinde veya bunlar aracılığıyla yapılan veya yapılmaya teşebbüs edilen işlemlere konu malvarlığının yasa dışı yollardan elde edildiğine veya yasa dışı amaçlarla kullanıldığına dair herhangi bir bilgi, şüphe veya şüpheyi gerektirecek bir hususun bulunması halinde MASAK'a yapılacak bu bildirim bu kapsamda değerlendirilecek.

Ana Ortak/Bağlı Ortaklıklara Gerçekleştirilen Kişisel Veri Aktarımları

Bankacılık Kanunu uyarınca Türkiye'deki bir bankanın ana ortaklığının bilgi ve belge taleplerini; gizlilik sözleşmesi yapılması ve konsolide finansal tablo hazırlama çalışmaları, risk yönetimi iç denetim uygulamaları ile sınırlı kalması şartıyla yerine getirebileceği ele alınıyor. Burada söz konusu ana ortaklığın finansal kuruluş ya da başka bir teşebbüs olabileceği ayrıca belirtiliyor.

Muhtemel Alıcılara Gerçekleştirilen Kişisel Veri Aktarımları

Bankacılık Kanunu uyarınca bankalar, muhtemel alacakların yapacakları değerlendirme çalışmalarında kullanılmak kaydıyla, gizlilik sözleşmesi yapılması ve sözleşmede belirtilen koşullarla sınırlı kalınması şartıyla muhtemel alıcıların bilgi ve belge taleplerini karşılayabilecekler. Bu kapsamda yapılan bilgi ve belge alışverişlerinde kişisel veri aktarımı yapılabilir.

Bankalar ve Finansal Kuruluşlara Gerçekleştirilen Kişisel Veri Aktarımları

Bankacılık Kanunu uyarınca bankalar ve finansal kuruluşlar gizlilik sözleşmesi yapmak ve sözleşmede belirtilen amaçlarla sınırlı kalınmak kaydıyla, kendi aralarında doğrudan doğruya her türlü bilgi ve belge alışverişinde bulunabilecekler.

Risk Merkezi, Bankalar Arası Kart Merkezi ve Kredi Kayıt Bürosu'na Gerçekleştirilen Kişisel Veri Aktarımları

Bankacılık Kanunu uyarınca bankalarca gizlilik sözleşmesi yapılmak ve belirtilen amaçlarla sınırlı olmak kaydıyla Risk Merkezi, Bankalararası Kart Merkezi ve Kredi Kayıt Bürosu'na kişisel veri aktarımı yapılabilir.

İştiraklere Gerçekleştirilen Kişisel Veri Aktarımları

Bankacılık Kanunu uyarınca gizlilik sözleşmesi yapılması ve sadece belirtilen amaçlar ile sınırlı kılınması koşuluyla bankaların ve finansal kuruluşların, risk merkezi veya en az beş banka ya da finansal kuruluş tarafından kurulacak şirketler vasıtasıyla yapacakları her türlü bilgi ve belge alışverişi bankaların sır saklama yükümlülüğü dışında tutuluyor. Bu kapsamda yapılan bilgi ve belge alışverişlerinde kişisel veri aktarımı yapılabilir.

Değerleme, Derecelendirme ve Destek Hizmeti Kuruluşlarına Gerçekleştirilen Kişisel Veri Aktarımları

Bankacılık Kanunu uyarınca bankalar ile değerlendirme, derecelendirme ve destek hizmetleri kuruluşları arasında gizlilik sözleşmesi yapılması ve sadece belirtilen amaçlar ile sınırlı kılınması koşuluyla değerlendirme, derecelendirme veya destek hizmeti alınması ile bağımsız denetim faaliyetlerinde kullanılmak üzere bilgi ve belge taleplerinin karşılanması sırasında banka ya da müşteri sırrı niteliğindeki bilgilerin öğrenilmesi sır saklama yükümlülüğü dışında olup, bu kapsamda kişisel veri aktarımı yapılabilir.

Bankaların destek hizmeti niteliği taşımayan hizmet alımlarına yönelik işlemlerde kullanılmak üzere bilgi ve belge paylaşımların da aynı şartlarla kişisel veri aktarımları yapılabilir.

İş Ortaklarına Gerçekleştirilen Kişisel Veri Aktarımları

Bankacılık Kanunu uyarınca bankalar, iş ortaklarına kişisel veri aktarımı gerçekleştirilebilecek.

5 Kişisel Verilerin Yurtdışı Aktarımı Bakımından Değerlendirmeler

Kişisel verilerin hukuka uygun bir şekilde yurt dışına aktarılabilmesi için, KVKK'nın yurt dışı veri aktarımına ilişkin hükümlerinde yer alan şartların yerine getirilmiş olması gerekiyor. KVKK'nın *yurt dışına yapılacak aktarımlar* hükmü ve ilgili Kurul kararları uyarınca diğer kanunlarda yer alan yurt dışına veri aktarımına ilişkin özel hükümlerin varlığı halinde bu hükümlerin öncelikli olarak uygulanması gerektiği belirtiliyor. Müşteri sırrına ilişkin kişisel veriler bakımından ise Bankacılık Kanunu, KVKK'ya nazaran özel norm olduğundan, Bankacılık Kanunu ve Sır Niteliğindeki Bilgilerin Paylaşılması Hakkında Yönetmelikle müşteri sırrı paylaşımının düzenlendiği durumlarda müşteri sırrı niteliğine sahip kişisel veriler yurt dışına aktarılacaktır.

Rehber'de bir gerçek veya tüzel kişi müşterinin bankanın müşterisi olduğunu gösterir her türlü bilgisinin müşteri sırrı olduğu kabul ediliyor. Yönetmelik'te yer alan ilgili hüküm uyarınca müşteri ilişkisi kurulmamış olsa dahi, başka bir banka nezdinde bulunan müşteri sırrı niteliğindeki bilgilerin diğer bir banka tarafından elde edilmesi ve öğrenilmesi halinde, bu verilerin de diğer banka için müşteri sırrı niteliğine sahip olacağı belirtiliyor. Rehber'de, 20/02/2020 tarihli ve 7222 sayılı Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun ilgili madde gerekçesi uyarınca, müşteri sırrı niteliğinde olmayan ve bankanın müşteri ile müşteri ilişkisi kurulmadan önce var olan bilgiler kişisel veri olarak nitelendiriliyor. Bu nitelikteki kişisel verilerin, ilgili gerçek kişinin banka müşterisi olduğunu gösterecek şekilde tek başına ya da müşteri ilişkisinin kurulmasından sonra oluşan verilerle birlikte işlendiğinde müşteri sırrı sıfatını kazandığı ifade ediliyor.

6 KVKK Genel İlkeler Kapsamında Değerlendirmeler

Kişisel verilerin ancak KVKK ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işlenebileceği ve kişisel verilerin işlenmesinde;

- “-Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma,
- Doğru ve gerektiğinde güncel olma,
- Belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme,
- İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma,
- İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme.”

şeklinde sayılan ilkelere uyulmasının zorunlu olduğu düzenleme altına alınıyor.

İlgili Rehber’de açıkça ifade edildiği üzere, kişisel verilerin işlenmesinde her hal ve şartta yukarıda belirtilen genel ilkelere uyulmasının hukuki bir gereklilik olduğu unutulmamalıdır.

7 Veri Sorumlusunun Yükümlülükleri (Aydınlatma Yükümlülüğü) Kapsamında Değerlendirmeler

Rehber’de veri sorumlusu bankaların KVKK mevzuatından doğan aydınlatma yükümlülükleri de ayrı bir başlık altında değerlendiriliyor.

Ayrıca, aydınlatma yükümlülüğünün kişisel veri işleme faaliyetine özgülenmiş olarak yerine getirilmesi gerektiği açıkça ifade ediliyor. Bu kapsamda, Bankacılık Kanunu’nda yer alan;

- 1) Müşteri Edinimi/Hesap Açılış
- 2) Kredi
- 3) Yatırım İşlemleri

Bankacılık faaliyetleri kapsamında ayrı aydınlatma metinleri hazırlanması gerekliliği ortaya çıkıyor. Bankalar tarafından, kendilerine başvuruda bulunan kişiye, bankaya geliş amacına göre, faaliyete özgülenmiş aydınlatma yapılması; müşteri olmayan kişilerin banka ile sürekli iş ilişkisi kurmaması durumunda ise sürecin, faaliyete özgülenmiş aydınlatma ile son bulmasının uygun olacağı ifade ediliyor.

Bankalar tarafından faaliyete özgülenmiş şekilde hazırlanacak olan aydınlatma metinlerinde kişisel verilerin kategorik bazda işleme amaçları ve hukuki sebepler ile eşleştirilerek sunulması gerektiğine dikkat edilmelidir.

Kişisel verilerin kimlere aktarılabilmesine yönelik zorunlu içerik olarak; destek hizmeti alınan kuruluşlar, iş ortakları, iştirakler, denetim kuruluşları, yetkili kamu kuruluşları vs. gibi üçüncü kişi gruplarına kategorik olarak yer verilebileceği ve **bazı kurumların sayılmasının** tercih edilebileceği ayrıca belirtiliyor.

Aydınlatma yükümlülüğü kapsamında bankalarca sunulan ürün ve hizmetlerin çeşitliliği göz önüne alınarak müşterinin tüm aydınlatma metnini okumasının elverişli olmadığı zaman ve yer kısıtı olan hallerde katmanlı aydınlatma yoluyla aydınlatma yükümlülüğü gerçekleştirilebilecek. Bu kapsamda ilgili kişilere ait kişisel verilerin elde edildiği konusunda temel bilgilendirmeyi içeren, sınırlı içeriğe sahip ön bilgilendirme yapılması ve bankaların internet sitesinde yer alan ve KVKK'ya uygun şekilde düzenlenmiş aydınlatma metnine yönlendirme yapılarak aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi gerektiği ifade ediliyor. Rehber içerisinde katmanlı aydınlatmaya örnek olarak online (çevrimiçi) bir formun doldurulması suretiyle veri toplanması sırasında verinin toplandığı yerler, güvenlik kamerası barındıran yerler, çağrı merkezleri veya benzeri ses kayıt barındıran sistemler, internet veya mobil bankacılık arayüzleri, ATM'ler veya SMS kanalları örnek gösteriliyor. Bu yerler haricinde aydınlatma yükümlülüğü şubede, internet sitesinde, internet şubede, mobil şube/mobil uygulamada, çağrı merkezlerinde, elektronik posta/fiziki posta/SMS, ATM kanalı aracılığıyla gerçekleştirilebilecek.

Aydınlatma Yükümlülüğünün yerine getirilme zamanına ilişkin olarak ise; ilgili yükümlülüğün kural olarak veri sorumlusu tarafından kişisel verinin elde edilmesi aşamasında yerine getirilmesi gerektiğinden bahsediliyor. Ancak; veri sorumlusu tarafından kişisel verilerin ilgili kişiden elde edilmemesi halinde; kişisel verinin elde edilmesi aşamasından sonra yerine getirilebilecek.

Aydınlatma yükümlülüğünün gerçekleştirilmesinde Rehber içerisinde birtakım özel durumlar da açıklanıyor. Bu kapsamda,

- ❑ Bankaların tüzel kişileri temsile yetkili gerçek kişilerin halihazırda bankaya aktarılabilecek kişisel verileri hakkında tüzel kişilerce bilgilendirildiği göz önüne alınarak bu temsilcilere karşı ayrıca aydınlatma yapılmasına gerek bulunmadığı, Risk grubundaki kişilerin kişisel verilerinin işlendiği hallerde ise her bir kredi kullandırma işlemi özelinde risk grubundaki kişilerin tek tek aydınlatılması yerine kolayca erişilebilecek şekilde ve sadece “Risk Grubu” faaliyetleri bakımından genel bir aydınlatma yapılmasının yeterli sayıldığı,
- ❑ Varlığın sahibi dışındaki kişiler ve çek-senetlerde son ciranta dışındaki kişilerin kişisel verilerinin işlendiği durumlarda da bu kişilere de ek bir aydınlatma yapılmasının gerekmediği, bu kişilerin verilerinin olası uyuşmazlıklarda delil olarak sunulabilmeleri sebebiyle maskelenmeleri de mümkün olmadığı, Maaş ödeme anlaşmaları kapsamında bankalar tarafından toplu hesap açılışı yapılması sebebiyle alınan zorunlu bilgiler hakkında açılış yapılırken aydınlatma yapılabilmesi mümkün olmadığından, bankaların aydınlatma yükümlülüğünü kişisel verilerin elde edilmesinden itibaren makul bir süre içerisinde gerçekleştirebileceği, Bankaların kart sahibi müşterilerinin kartlarını ulusal ve uluslararası farklı banka cihaz ve poslarında kullanmaları halinde hangi verilerinin üçüncü kurum ve kuruluşlara aktarılacağı konusunda aydınlatmakla yükümlü olduğu ve bu hususta aydınlatılan kart sahiplerinin kartlarını başka banka cihaz ve poslarını kullanmaları halinde ikinci kez cihaz ve pos sahibi banka tarafından aydınlatılmalarına gerek bulunmadığı, açık bir şekilde düzenleniyor.

Rehber içerisinde yukarıda açıklanan konular dışında veri sorumluları siciline kayıt ve kişisel veri envanteri hazırlama yükümlülüğü, kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi, anonim hale getirilmesi, veri güvenliğinin sağlanması ile ilgili kişinin hakları ve şikayetlerinin yürütülmesi konularına da yer verilerek ayrıntılı düzenlemeler içeriyor.

Sonuç

Özetle;

Bankalar kişisel veri işleme faaliyetini en yoğun biçimde gerçekleştiren kuruluşlar arasında yer alıyor. Rehber ile bankacılık sektöründe kişisel verilerin Korunması kapsamında bankaların yükümlülüklerinin ne olacağı açıklanıyor. Rehber içerisinde bu yükümlülüklerin yanı sıra son zamanların en büyük soru işaretlerinden biri haline gelmiş olan gerçek kişiye ait bir kişisel verinin ne zaman müşteri sırrı haline gelebileceği ve müşteri sırları yönünden KVKK'nın mı yoksa Bankacılık Kanunu ve ilgili mevzuatın mı uygulanacağı sorusu cevaplanıyor. Bankaların kişisel verilerin korunması kapsamında Rehber içerisinde yer alan tavsiyeleri ve iyi uygulama örneklerini dikkate alarak adım atması gerekiyor.

www.kplawtr.com

 İş Kuleleri, Kule 3, Kat:2 Levent/Istanbul/Turkey

 +90 (212) 249 29 39

 info@kplawtr.com